

Protingai eksploatuojant šilumos ūkį galima gerokai sumažinti sąnaudas

Atkelta iš 29 p.

karšto vandens sistemų būklę, šių sistemų priežiūros kokybę.

Kaip teigia Vytautas Stasiūnas, norint pagaminti 1 kWh centralizuotai tiekiamos šilumos, reikia sudeginti apie 100 gramų kuro (skaičiuojant naftos ekvivalentu). Diegiant naujas technologijas šilumos gamyboje, šis rodiklis nuo 1996 m. iki 2012 m. Lietuvoje sumažėjo nuo 101,70 iki 93,61 gramų, todėl šilumos tiekimo įmonės tam pačiam šilumos kiekiui pagaminti kasmet sunaudoja apie 71 tūkst. tne (tūkstančių tonų naftos ekvivalentu) kuro mažiau ir vien tik dėl to kasmet sutaupo apie 106 mln. Lt vartotojų lėšų.

Ką reikia daryti, kad Lietuvos gyventojams iš esmės sumažėtų mokesčiai už šilumą?

Pasak Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos prezidento Vytauto Stasiūno, būtina įgyvendinti keturis pagrindinius projektus:

1. Pereiti Vilniaus, Kauno ir kitoms likusioms įmonėms (*Fortum Joniškio energija, Nemenčinės komunalininkas, Prienų energija, Šalčininkų šilumos tinklai, Druskininkų šiluma, Anykščių šiluma, Visagino energija, Palangos šiluma, Telšių šiluma, Balterma ir ko ir kai kurių kitų*) nuo gamtinių dujų prie daug pigesnio vietinio biokuro ir sumažinti šilumos kainą iki 20 ct/kWh;

2. Subalansuoti pastato vidaus šildymo ir karšto vandens sistemas, ant kiekvieno šildymo prietaiso įrengti termostatinis ventilius ir šilumos kiekio apskaitos daliklius, įrengti karšto vandens antimagnetinius skaitiklius, įrengti nuotolinę duomenų nuskaitymo ir valdymo sistemą, leidžiančią vienu metu nuskaityti įvadinio šilumos apskaitos prietaiso, butų šildymo prietaisų, butų karšto vandens apskaitos prietaisų rodmenis, ir

pagal faktiškai sunaudotą šilumą ir karštą vandenį, pateikti sąskaitas kiekvienam butui. Tai galima atlikti nelaukiant viso pastato išorinių atitvarinių konstrukcijų renovacijos, nes šioms inžinerinėms sistemoms modernizuoti reikia santykinai nedaug lėšų, o sutaupoma ženkliai.

3. Atnaujinti (modernizuoti) daugiabučių gyvenamųjų namų išorines atitvaras pagal Lietuvos Vyriausybės patvirtintą Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programą.

4. Tinkamai prižiūrėti pastato vidaus šildymo ir karšto vandens sistemas, užtikrinant tolygų patalpų šildymą ir palaikant optimalų ekonomišką režimą.

O ar turime kokių konkrečių teigiamų pavyzdžių?

Pavyzdžiui, atnaujinus iki 1992 m. daugiabučio gyvenamojo namo vidaus šildymo ir karšto vandens sistemą – ją subalansavus, ant kiekvieno šildymo prietaiso įrengus termostatinis ventilius ir šilumos kiekio apskaitos daliklius, įrengus karšto vandens antimagnetinius skaitiklius, įrengus nuotolinę duomenų nuskaitymo ir valdymo sistemą – mokesčiai už šilumą tokių namų gyventojams sumažėtų nuo ~353 Lt/bt./mėn. iki ~252 Lt/bt./mėn., t. y. ~101 Lt/bt./mėn. Tai įrodyta atlikus Vilniaus miesto visų daugiabučių namų šilumos sunaudojimo analizę. Daugiabučių faktinį šilumos patalpoms šildyti naudojimą ir interaktyvų Vilniaus miesto faktinio energijos naudojimo žemėlapij galite matyti internete: www.vilnius.lt, skiltyje „Sumažinkite sąskaitas už šildymą“.

Daugiabučio gyvenamojo namo vidaus šildymo ir karšto vandens sistemos atnaujinimas (modernizavimas) kainuoja apie 40–60 Lt/m², atsižvelgiant į šildymo sistemos esamą būklę ir tipą.

Atnaujinus (modernizavus) daug šilumos sunaudojantį daugiabutį gyvenamąjį namą (atitvaras ir šildymo sistema) ir šilumą gaminant iš vietinio biokuro, mokesčiai už šilumą gyventojams sumažėtų nuo ~420 Lt/bt./mėn. iki ~108 Lt/bt./mėn. Būtent tiek vidutiniškai dabar moka naujai pastatytų ir atnaujintų (modernizuotų) Lietuvos daugiabučių gyvenamųjų namų gyventojai, bešildantys biokuru.

Per pastarąjį laikotarpį gyvenamuosiuose namuose įrengus automatinis šilumos punktus, palaikančius patalpose reikiamą temperatūrą, pavyko optimizuoti šilumos sąnaudas ir apsisaugoti nuo jos paleidimo vėjais, ypač – per pereinamuosius sezonus. Tai leidžia kasmet sutaupyti apie 10 mln. Lt.

Taip pat nuo 1991 m. iki 2012 m. buvo pakeista senų ir įrengta naujų apie 560 km vamzdinių (apie 24 %) Tai leido sumažinti šilumos tiekimo nuostolius tinkluose nuo 32,3 % iki 16,1 %. Dėl to kasmet sutaupoma apie 300 mln. Lt.

Dar apie 150 mln. Lt kiekvienais metais leidžia gauti jau šilumos gamybai vietoje brangių gamtinių dujų sunaudojant daugiau nei 27 % žymiai pigesnio biokuro. Iš viso šilumos tiekimo įmonių investicijos į šilumos ūkį leidžia vartotojams kasmet sutaupyti per 500 mln. Lt.

Nors kasmet šilumos ūkiui modernizuoti šilumos tiekimo įmonės skiria daug investicijų, bet visiškai akivaizdu ir kitkas: be savivaldos pritarimo ir ES struktūrinės paramos šilumos tiekimo įmonės negali pasiekti užsibrėžtų tikslų, kurie sumažintų gyventojų išlaidas šildymui.

Ar mūsų šalis turi įsipareigojimų naudoti atsinaujinančius energijos išteklius?

Jau turbūt nereikia niekam įrodinėti, kad naudoti brangių iškastinį kurą (gamtines dujas, naftą, anglis) yra nenaudinga. Lietuva praktiškai tokio kuro neturi, o jį mums parduodančios šalys, pajutusios monopolinę situaciją, gali kelti ir kelia kainas iki neregėtų aukštumų.

Todėl Lietuvoje, kaip ir kitose ES šalyse, prioritetu laikomi atsinaujinantys energijos ištekuliai. Lietuvai jau yra įsipareigojusi ES, kad atsinaujinantys energijos ištekliai galutiniame 2020 m. balanse sudarytų ne mažiau nei 23 %.

Toks įsipareigojimas atsispindi ir Nacionalinėje atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijoje, kurioje planuojama 2020 m. bent 85 % šilumos CŠT sektoriui pagaminti iš atsinaujinančių energijos šaltinių daugiausia naudojant biomasę.

Iki tų pačių metų taip pat turi būti įrengtos biomasės elektrinės, kurių bendra galia turėtų siekti 224 MW. Tuomet per metus gamyba pasiektų 1223 GWh žaliosios elektros. Tai ambicingi, bet įgyvendinami planai. Kito kelio mūsų šalies energetinis ūkis neturi. ■